

خونریزی گوارشی چیست؟

خونریزی گوارشی در اثر صدمه و آسیب موضعی مخاط در دستگاه گوارش ایجاد می شود آسیب ها موجب زخم و یا خراش مخاط دستگاه گوارش می گردد.

خونریزی های گوارشی به دو دسته با منشأ فوقانی و تحتانی تقسیم می شوند.

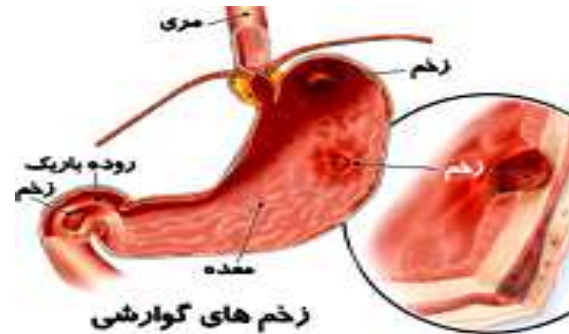
برخی از علل شایع خونریزی گوارشی فوقانی

- زخم های مری، معده و دوازده (که علت اصلی آن میکروب هلیکوباکتری پیلوری یا مصرف قرص های مسکن از جمله ژلوفن، بروفن، نوافن و دیکلوفناک است)

- واریس های گوارشی

- آسیب های مخاط معده و اثنی عشر

- بیماریهای التهابی و بدخیمی

علائم خونریزی گوارشی فوقانی

- استفراغ خون روشن یا موادی با زمینه قهوه ای که نشانه خونریزی قسمت فوقانی دستگاه گوارش است.

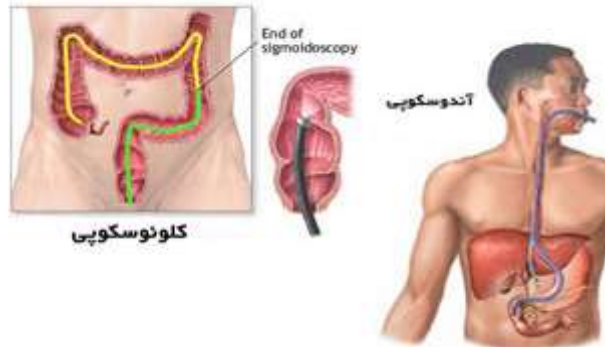
- مدفوع قیری و بدبو، این نوع مدفوع که ملنا نام دارد بر وجود خون حداقل به مدت ۱۴ ساعت در دستگاه گوارش دلالت دارد.

- خون قرمز و روشن در مدفوع که بیشتر مربوط به خونریزی قسمت تحتانی گوارش و یا نشان دهنده خونریزی شدید فوقانی است.

- خونریزی مخفی دستگاه گوارش که در آزمایشات اختصاصی مربوط به مدفوع تشخیص داده می شود که ممکن است با علائم کاهش وزن و کم خونی مزمن همراه باشد.

- علائم کم خونی مثل خستگی، سیاهی دور چشم، درد قفسه سینه یا تنگی نفس، افت فشارخون و رنگ پریدگی

- در برخی موارد به دلیل از دست دادن شدید خون، شوک ایجاد می شود.

تشخیص و درمان

زمانی که بیمار با شک به خونریزی گوارشی فوقانی مراجعه می کند، پس از پایدار کردن علائم حیاتی بیمار از طریق مایع درمانی مناسب (سرم تزریقی)، برای بیمار لوله معده گذاشته شده، شستشوی معده انجام می شود و وضعیت شدت خونریزی بیمار تخمین زده می شود. (برای بیمار آندوسکوپی انجام می گیرد و در موارد شک به خونریزی گوارشی تحتانی، بیمار تحت کولونوسکوپی قرار می گیرد).

گاه به دلیل عدم توقف خونریزی جراحی اورژانسی ضروری است.

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

مرکز آموزشی درمانی شهید دکتر فقیهی

خونریزی گوارشی

ویژه آموزش به بیمار

تهیه کننده

فجریه زاهدی نیا- کارشناس ارشد پرستاری

تایید کننده

دکتر علی شهسواری

(متخصص داخلی- فوق تخصص گوارش و کبد)

منبع

پرستاری برونسودارث ۲۰۲۱

تابستان ۱۴۰۴

EDU-PT-11/B

آموزشهای لازم به بیمار در موارد خونریزی ناشی از زخم ها

۱. داروها را طبق دستور پزشک معالج مصرف کنید.
۲. از مصرف غذاهای آماده یا همان فست فودها اجتناب کنید.
۳. مصرف میان وعده های ناسالم همچون چیپس و پفک، غذاهای تند، شور و پر ادویه و ترش را به حداقل برسانید.
۴. از مصرف چای فراوان و پر رنگ و قهوه پرهیزید و غذاهای چرب نخورید.
۵. عدم مصرف سیگار، ترک الکل از مواردی است که قابل توجه می باشد.
۶. از مصرف نوشابه های گازدار، شکلات و تنقلات و غذاهای چاشنی دار اجتناب کنید.
۷. از مصرف قرص ها و مسکن هایی که احتمال خونریزی را افزایش می دهند مانند ژلوفن، بروفن، نوافن و دیکلوفناک، بدون مشورت با پزشک پرهیز نمایید.
۸. در صورت مصرف داروهای ضدپلاکت (مثل آسپرین و پلاویکس) و داروهای ضدانعقاد (مانند وارفارین، ریواروکسابان و آپیکسابان) حتما پزشک خود را در جریان قرار دهید.

علل خونریزی گوارشی تحتانی

- هموروئید یا بواسیر
- یبوست مزمن
- فیشر مقعد و شقاق مقعد
- تومورها (سرطان های گوارشی)
- دیورتیکول
- پولیپها
- فیستول آئورتی - روده ای
- پروکتیت
- اختلالات انعقادی و...
- مصرف برخی داروها

علائم خونریزی گوارشی تحتانی

- وجود خون قرمز روشن در مدفوع
- علائم کم خونی مانند خستگی زودرس، سیاهی رفتن چشم، درد قفسه سینه یا تنگی نفس.

تشخیص و درمان

- کلونوسکوپی
- اسکن با گلیبول قرمز نشاندار
- سیگموئیدوسکوپی و ...